

De mens is groots Psalm 8

Rev Dr Jos Strengtholt
Heliopolis 2013

Als je je erg neerslachtig voelt, is Psalm 8 een uitstekend medicijn. We kunnen allemaal veel redenen bedenken waarom we ons klein, laag, slecht, nutteloos, gefrustreerd of depressief zouden kunnen voelen. Maar Psalm 8 tilt ons op, uit de put, zodat we ons kunnen verheugen in wie wij zijn. En wie wij zijn is iets om te vieren.

Het lied van David begint met lof aan God. Dat is een goed uitgangspunt wanneer we naar onszelf kijken. Kijk eerst naar God.

Deze psalm is een prachtig voorbeeld van hoe christelijke liederen zouden moeten zijn. Het viert de heerlijkheid en genade van God; hij spreekt over wie Hij is en wat Hij heeft gedaan. Hij verheft ons tot God – en laat zien hoe Gods grootheid ook grootsheid aan de mens geeft.

1. Een grote God

Zijn macht is boven de hemelen; zijn grote naam vervult de aarde. Dat is het uitgangspunt voor David. God is majestueus.

Denk aan de sterren, de zon, de maan en alle sterrenstelsels... Gods macht en heerlijkheid gaan ver boven dat alles uit. En op de hele aarde is zijn naam verheven. Van de prachtige bossen, enorme bergen en machtige donder, tot de kleinste deeltjes van het leven, alles spreekt van zijn grootheid en schoonheid.

Wanneer we naar het universum kijken, weten we dat er een grotere God is, een God die hoger en boven het universum staat.

Gregorius van Nazianze (329–389), aartsbisschop van Constantinopel, zei in een van zijn preken:

Iedereen die een prachtig gemaakte luit ziet en nadenkt over de vaardigheid waarmee die is samengesteld, of die de melodie hoort, zal denken aan niemand anders dan aan de maker of de bespeler van de luit. (*On Theology. Theological Oration 2(28).6.*)

Ik denk dat dit een heel geldig argument is. De grootsheid van de schepping wijst op een nog grotere Schepper.

En David spreekt niet alleen over deze Schepper – hij spreekt *tot* deze Schepper. Kun je je dat voorstellen: wij kunnen met God communiceren!

Olifanten kunnen dat niet. Bergen kunnen dat niet. Leeuwen kunnen dat niet. Bomen kunnen dat niet. Apen kunnen dat niet.

Maar mensen kunnen over God nadenken en met Hem communiceren. Het feit dat wij God kunnen aanspreken wijst op iets heel groots en bijzonders aan de mens.

Het feit dat de mens naar de schepping kan kijken en vragen kan stellen over de oorsprong van dingen, laat op zichzelf al iets zien van de grootheid van de mens.

David zegt: HEERE, onze Heere.

De grootse Schepper, de Almachtige God, is *onze* Heere. Wij behoren Hem toe en Hij behoort ons toe. Hij heeft jou en mij uitgekozen om zijn kinderen te zijn.

Hoe gezegend zijn wij, mensen!

2. De grootheid van de mens

Met verbazing prijst David God om het feit dat Hij aan ons denkt. De grote Schepper is onze Heere die aan jou en mij denkt. Dat God aan ons denkt is op zichzelf al wonderlijk; maar het heeft ook een liefdevolle klank. Wanneer God aan zijn kinderen denkt, betekent dat dat Hij voor ons zorgt.

En David zingt in zijn gebed tot God dat *wij* heersers over de schepping zijn gemaakt. Nadat God alles schiep, stelde Hij de mens als manager van het geheel aan.

Hoe groot bent zijt gij - mensen!

En inderdaad, wij kunnen deze wereld maken of breken. Wat een verantwoordelijkheid om deze wereld goed te beheren tot eer van God.

En wat een puinhoop kunnen wij er ook van maken. Daar laten we zien hoe klein mensen ook kunnen zijn. God wil ons omhoog tillen, maar wij kunnen neerdalen in de diepste, duistere put en anderen met ons meentrekken.

Het feit dat God ons deze verantwoordelijkheid heeft gegeven om Zijn wereld te beheren, is onze opdracht om betrokken te zijn bij alle aspecten van het leven, inclusief politiek, economie en de zorg voor de schepping. Niets in dit leven is niet van belang.

Dit is een deel van onze geestelijke aanbidding van God – Zijn wereld beheren volgens Zijn wil. En als we ons hier niet mee bezighouden, verwaarlozen we dus een deel van Gods werk voor ons.

Als mensen zich verzetten tegen goed beheer van deze wereld, hebben wij de plicht hen verantwoordelijk te houden. We hebben een door God gegeven taak om onze leiders ter verantwoording te roepen.

We hebben ook een door God gegeven opdracht om Zijn vijanden ter verantwoording te roepen.

Is dat niet vreemd? De God wiens heerlijkheid hoger is dan de hemelen, wiens grote naam de aarde vult... heeft vijanden. Hoe dwaas is het om jezelf tegenover God te plaatsen!

Augustinus zag in zijn uitleg van Psalm 8 de heidense Griekse filosofen van zijn tijd als zulke vijanden:

Met vijanden moeten we in algemene zin iedereen bedoelen die ons verbiedt te geloven in dingen die buiten onze ervaring liggen, terwijl zij zelf zekere kennis beloven. (*Expositions of the Psalms* 8.6)

Dat klinkt eigenlijk als een beschrijving van moderne atheïsten.

Maar God heeft ook vijanden die wel in Zijn bestaan geloven. Wijzelf kunnen ook Zijn vijanden zijn, wanneer wij niet naar Zijn wil leven. Wanneer we Zijn wereld verwoesten door slecht bestuur, door het leven van anderen moeilijk te maken, of door een karikatuur te maken van wie God is.

God roept ons op om zulke vijanden te weerstaan, Buiten de kerk, maar eerst binnen de kerk. En allereerst, kijk maar in je eigen hart, je eigen leven.

Hoe doen we Gods vijanden ophouden? Wat stopt slechte mensen in hun aanvallen op God en Zijn volk? Machtige legers, strenge wetgeving, ferm beleid van handhaving?

David zegt: dat doet de lof van God uit de mond van kleine kinderen, zuigelingen. De lof van God op de lippen van kinderen brengt de vijanden van God en van Zijn kerk tot zwijgen.

De Statenvertaling en de HSV zeggen: "Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt U een sterk fundament gelegd." Als Jezus ditzelfde vers citeert, in Mattheus 21:16, zegt Hij tegen wat critici van Hem: "Hoort U wel wat deze kinderen zeggen? Jezus zei tegen hen: Ja. Hebt u nooit gelezen: Uit de mond van jonge kinderen en van zuigelingen hebt U voor Uzelf lof tot stand gebracht?"

Jezus gebruikte blijkbaar de Griekse vertaling van de Psalm, die rond 200 voor Christus werd geschreven. Daarom ga ik er maar van uit dat dit ook de beste manier is om het vers in de Pslam te begrijpen.

Je kan misschien zeggen, die kinderen die God lof brengen leggen daarmee het fundament voor Gods bestuur op aarde.

De plannen van God met deze wereld worden niet uitgevoerd door machtige heersers, sterke machten, grote politieke bewegingen of het leger. De plannen van God worden uitgevoerd door maatschappelijk onbelangrijke mensen. Gewone mensen als wij.

Maar dat zijn dan wel mensen met de lof van God in hun mond.

Degenen die zich tegen God en zijn volk verzetten worden overwonnen door de gebeden en de lof van Gods volk.

Daarom moeten wij tot God bidden en over Hem spreken. Dit betekent niet dat we niet politiek moeten handelen, zaken moeten doen, midden in de samenleving staan, maar dat we daarbij altijd op God moeten vertrouwen, niet op onze eigen methoden.

En in onze kleinheid, als onbelangrijke mensen, maakt God ons groot. Wij zijn Zijn kinderen en wij zijn geroepen om invloed te hebben op de loop van deze wereld.

God behandelt jou dus als een zeer belangrijk persoon, met een magnifieke verantwoordelijkheid.

Wat is de mens? Psalm 8:6-7:

Toch hebt U hem weinig minder gemaakt dan de engelen
en hem met eer en glorie gekroond.

U doet hem heersen over de werken van Uw handen,
U hebt alles onder zijn voeten gelegd:

3. Jezus Christus, de nieuwe Mens

Maar dit gaat allemaal toch over Jezus Christus? Dat denk je misschien, en dat is logisch.

In het Nieuwe Testament, in de brief aan de Hebreeënen, wordt dit toegepast op Jezus Christus zelf. Hij was voor een tijd iets lager dan de engelen. Hij werd mens, maar nadat Hij zijn werk van verzoening had volbracht, werd Hij verhoogd tot de heerlijkheid die Hij eerder bij God had.

En inderdaad, Jezus is de ware Mens.

Interessant is dat voor de vraag “wat is de mens” in het Hebreeuws niet het woord **Adam** wordt gebruikt, maar een ander woord: **Enosh**.

“Wat is Enosh dat U aan hem denkt?”

Het woord Enosh komt voor het eerst voor in de Bijbel in Genesis 4, na de zondeval van Adam en Eva, na de moord op Abel, en nadat Lamech trots wraak belooft voor iedereen die hem durft te schaden.

Hoe diep was de mensheid al aan het begin gezonken.

Adam kreeg daarna nog een kind, Seth. Seth kreeg op zijn beurt een zoon en noemde hem Enosh – mens.

De vraag “wat is de mens dat U aan hem denkt” zit vol met deze betekenis:

Wat is de *zondige mens*?

Wat is de *gevallede mens*... dat U, God, voor hem zorgt?

God houdt van mensen, gewoon zoals wij zijn. Zelfs zoals wij zijn, zoals we hier zitten, heeft Hij ons wonderlijk gemaakt. Het beeld van God is niet verdwenen omdat wij onvolmaakt zijn.

Als zondige, kleine, gebrekkige mensen tilt Hij ons op om zijn vertegenwoordigers op aarde te zijn.

En dit is mogelijk omdat God zijn volmaakte vertegenwoordiger naar deze wereld heeft gestuurd. Dankzij deze volmaakte mens, Jezus Christus, kunnen wij, onvolmaakte mensen, Gods heersers op aarde zijn. En ik zeg het nog maar eens, heersen is beheersen, managen, goed beheren.

Dat betekent dat wij geroepen zijn om deze wereld te ontwikkelen, ervoor te zorgen, de zaken van de staat en de samenleving goed te regelen, onze werkplekken goed te organiseren, ervoor te zorgen dat mensen werk hebben en liefde en vreugde in de harten van mensen te brengen.

Maar we kunnen dit alleen goed doen omdat we verbonden zijn met Jezus Christus, de volmaakte Mens.

God gebruikt ons, zijn kinderen, door onze gebeden en onze lof. En ook door onze daden, die doordrenkt zijn met gebed en lof.

Conclusie

Laten we niet wanhopen maar kijken naar de HEERE, onze Heere, wiens heerlijkheid, majesteit en macht verbazingwekkend zijn. Daarom prijzen wij Hem. Lof richt onze ogen omhoog naar God.

Maar we kijken ook naar deze wereld waarin God ons zo'n belangrijke taak heeft gegeven.

Laten we veel bidden dat Gods wil gedaan wordt, door onszelf in de eerste plaats. We hebben neen grote taak in ons samenleving.

En laten we, wanen dat gepast is, spreken tegen de vijanden van het goede en van God, om mensen de weg te wijzen, om machthebbers duidelijk te maken dat als zij niet regeren op een manier die goed is voor alle mensen, wij dat niet zullen tolereren.

En zelfs als zij niet luisteren, en ze doorgaan slecht te besturen ten kosten van mensen en van het goede, dan blijven wij de lof van God verkondigen, onze majestueuze Heere.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.